บทที่ 5
สรุปและอภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ มีวัตถุประสงค์เพื่ออธิบายประสบการณ์ของภรรยาที่ถูกกระทำความรุนแรงและสามีที่กระทำความรุนแรงเกี่ยวกับความหมายของการกระทำความรุนแรง สาเหตุของการเกิดความรุนแรง รูปแบบความรุนแรง ผลกระทบของความรุนแรงและวิธีการจัดการกับความรุนแรง เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครอบคลุมในมุมมองของผู้ถูกกระทำความรุนแรงและผู้กระทำความรุนแรง ผู้ให้ข้อมูลคือภรรยาที่ถูกกระทำความรุนแรง จำนวน 10 คนและสามีที่กระทำความรุนแรง จำนวน 10 คน เก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้มารับบริการในโรงพยาบาลวัดสิงห์ อำเภอวัดสิงห์ จังหวัดชัยนาท ระหว่างเดือนเมษายน-ธันวาคม พ.ศ. 2551 ด้วยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก เครื่องมือวิจัยได้แก่ผู้วิจัย แบบบันทึกข้อมูลของภรรยาที่ถูกกระทำรุนแรงและแบบบันทึกของสามีผู้กระทำรุนแรงที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แบ่งเป็น 3 ส่วนคือแบบฟอร์มการจดบันทึกภาคสนาม แบบบันทึกข้อมูลทั่วไปและแนวคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์ เครื่องบันทึกเสียงและปากกา แบบบันทึกข้อมูลมีการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือโดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ตามวัตถุประสงค์การวิจัย

สรุปผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูล

1.1 ภรรยาที่ถูกกระทำความรุนแรงมีจำนวน 10 คน ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 41-50 ปี จบการศึกษาชั้นประถมศึกษา ประกอบอาชีพเกษตรกรรม รับจ้าง ค้าขาย/ ธุรกิจส่วนตัวและไม่ได้ประกอบอาชีพในสัดส่วนที่เท่ากัน ภรรยาที่ถูกกระทำความรุนแรงทุกคนไม่ใช้สารเสพติด ส่วนใหญ่ไม่ดื่มสุรา ไม่เล่นการพนัน มีรายได้ 2,000-5,000 บาทและแต่งงานเป็นครั้งแรก

สามีของผู้ถูกกระทำความรุนแรงส่วนใหญ่จบชั้นประถมศึกษา ประกอบอาชีพรับจ้างและเกษตรกรรม ไม่ใช้สารเสพติด ไม่เล่นการพนัน มีรายได้ระหว่าง 2,000-5,000 บาทและแต่งงานเป็นครั้งแรก สามีของผู้ถูกกระทำความรุนแรงทุกคนดื่มสุรา

1.2 สามีที่กระทำความรุนแรงมีจำนวน 10 คน ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 41-50 ปี จบการศึกษาชั้นประถมศึกษา ประกอบอาชีพค้าขาย/ ธุรกิจส่วนตัวและพนักงานบริษัท/ ลูกจ้าง ไม่ใช้สารเสพติด ไม่เล่นการพนัน มีรายได้ 2,000-5,000 บาทและแต่งงานเป็นครั้งแรก สามีที่

กระทำความรุนแรงทุกคนดื่มสุรา

ภรรยาของผู้กระทำความรุนแรงส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 31-50 ปี จบการศึกษาชั้นประถมศึกษา ประกอบอาชีพเกษตรกรรม รับจ้าง ค้าขาย/ ธุรกิจส่วนตัว ไม่ดื่มสุรา ไม่ใช้สารเสพติด ไม่เล่นการพนัน มีรายได้ 2,000-5,000 บาทและแต่งงานเป็นครั้งแรก

2. การให้ความหมายเกี่ยวกับการกระทำรุนแรงต่อภรรยาด้านร่างกาย

การให้ความหมายของการกระทำความรุนแรงตามประสบการณ์ภรรยาที่ถูกกระทำความรุนแรงพบว่าภรรยาที่ถูกกระทำความรุนแรงให้ความหมายว่าเป็นเวรกรรม เป็นการคุกคามความสุขและเป็นฝันร้ายในชีวิต ส่วนการให้ความหมายของการกระทำความรุนแรงตามประสบการณ์ของสามีที่กระทำความรุนแรงพบว่าสามีที่กระทำความรุนแรงให้ความหมายว่าเป็นการกระทำที่ช่วยยุติเหตุการณ์ทะเลาะเบาะแว้ง พฤติกรรมที่ตนไม่พอใจหรือความขัดแย้งที่เกิดขึ้นเป็นการทำให้ภรรยารู้สึกหลาบจำและหยุดพฤติกรรมที่ทำให้ผู้กระทำความรุนแรงรู้สึกหงุดหงิดเป็นการอบรมสั่งสอนภรรยาและเป็นความลืมตัว เกิดจากอารมณ์ชั่ววูบในขณะนั้น

3. สาเหตุของการเกิดความรุนแรง

จากข้อมูลที่ได้จากผู้ให้ข้อมูลทั้งผู้ถูกกระทำความรุนแรงและผู้กระทำความรุนแรงพบว่าสาเหตุของการเกิดความรุนแรงมี 5 สาเหตุคือเกิดจากสามีดื่มสุรา มีพฤติกรรมด้านชู้สาวนอกใจภรรยา เล่นการพนัน ความเครียดจากปัญหาเศรษฐกิจของครอบครัวและการโต้เถียง บ่นว่า

4. รูปแบบความรุนแรง

วิธีการทำร้ายร่างกายที่สามีที่กระทำความรุนแรงใช้มี 2 วิธีคือการใช้อวัยวะของร่างกายทุบ ตบ ตี ฟาด ผลัก เตะ ต่อย ถีบภรรยาและการใช้อาวุธ อุปกรณ์ที่ใกล้มือหรือหยิบฉวยได้ง่ายในขณะนั้นทำร้ายร่างกายภรรยา

5. ผลกระทบของความรุนแรง

ภรรยาที่ถูกกระทำความรุนแรงเห็นว่าผลกระทบของความรุนแรงที่เกิดขึ้นมี 3 ด้าน ด้านแรกคือผลกระทบต่อร่างกาย ได้แก่ การมีบาดแผลฟกช้ำ แผลฉีกขาด กระดูกหัก กระดูกเคลื่อน ซึ่งเป็นผลมาจาการทำร้ายร่างกายโดยตรง ด้านที่สองคือผลกระทบด้านจิตสังคม ได้แก่ ความรู้สึกน้อยใจ เสียใจ อับอาย รู้สึกไร้คุณค่า หวาดกลัว หวาดระแวง เครียด โกรธ โมโห อาฆาตแค้น รู้สึกถูกทรยศ รู้สึกสับสน ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง ขาดที่พึ่ง ผลกระทบด้านสุดท้ายคือด้านสัมพันธภาพกับสมาชิกในครอบครัว โดยทำให้ภรรยาที่ถูกกระทำความรุนแรงรู้สึกเกลียดชังและหมดความรักใคร่ในตัวสามี ความรู้สึกทางเพศลดลง บุตรเกลียดชัง ไม่อยากเข้าใกล้

มหาวิทยาลัยบูรพา Burapha University

สามีที่กระทำความรุนแรงเห็นว่าผลกระทบของความรุนแรงที่เกิดขึ้นมี 3 ด้าน ด้านแรกคือผลกระทบทางด้านจิตสังคม ความรุนแรงที่เกิดขึ้นทำให้ผู้กระทำความรุนแรงรู้สึกเครียด หงุดหงิด รู้สึกหวาดระแวงระหว่างกัน รู้สึกผิดและอับอายต่อการกระทำความรุนแรงของตนเอง ด้านที่สองคือผลกระทบด้านสัมพันธภาพระหว่างคู่สมรสและสมาชิกในครอบครัว โดยทำให้สัมพันธภาพระหว่างกันไปในทางที่ไม่ดี บุตรไม่อยากเข้าใกล้ และผลกระทบด้านสุดท้ายคือผลกระทบด้านร่างกาย ผู้กระทำความรุนแรงให้ข้อมูลว่าเมื่อเกิดความรุนแรงทำให้ภรรยาบาดเจ็บหรือตนเองและภรรยาบาดเจ็บด้วยการทั้งคู่

6. วิธีการจัดการกับปัญหาความรุนแรง

ภรรยาที่ถูกกระทำความรุนแรงมีวิธีการจัดการกับปัญหาความรุนแรงมากกว่า 1 วิธี โดยแบ่งวิธีการจัดการกับปัญหาความรุนแรงเป็น 3 รูปแบบ รูปแบบแรกวิธีการจัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้นด้วยตนเอง โดยมีพฤติกรรมที่แสดงออกมาคือการร้องไห้ หลีกเลี่ยงไม่โต้ตอบหรือหลบหนี การปล่อยวางหรือวางเฉย การยอมรับและให้อภัย การให้กำลังใจตัวเองและคิดหวังในสิ่งที่ดี การใช้สิ่งอื่นเป็นที่ยึดเหนี่ยวให้ชีวิตดำเนินต่อไปได้ การตอบโต้ แก้แค้นและมีพฤติกรรมประชดประชันสามี การจัดการกับปัญหาทางร่างกายที่ได้รับการบาดเจ็บจากการถูกสามีทำร้ายด้วยการจัดการกับปัญหารูปแบบที่สองคือการขอรับความช่วยเหลือจากบุคคลอื่น ได้แก่ บิดา มารดา ญาติพี่น้อง ผู้ใหญ่บ้าน ตำรวจและบุคลากรทางการแพทย์

วิธีการจัดการกับปัญหาความรุนแรงของสามีที่กระทำความรุนแรงมี 3 รูปแบบ รูปแบบแรกคือการพูดคุยกับภรรยาเพื่อหาข้อยุติของปัญหาที่ทั้งสองฝ่ายยอมรับได้ รูปแบบที่สองคือการยอมให้อีกฝ่ายหนึ่งเมื่อเกิดความขัดแย้ง เพื่อหลีกเลี่ยงไม่ให้เกิดปัญหารุนแรงมากขึ้น การยอมนี้อาจเป็นไปโดยไม่มีข้อโต้แย้งหรืออาจเป็นแบบเลิกต่อล้อต่อเถียงด้วย ใช้การเดินหนีออกห่างจากการทะเลาะ และรูปแบบที่สามคือการเอาชนะด้วยการใช้กำลัง พูดจาข่มขู่ โยนความผิดใส่กันหรือพยายามทำให้อีกฝ่ายหนึ่งเสียหน้า

อภิปรายผลการวิจัย

1. การให้ความหมายของการกระทำความรุนแรงต่อภรรยาด้านร่างกาย

1.1 การให้ความหมายของการกระทำความรุนแรงตามประสบการณ์ของภรรยาที่ถูกกระทำความรุนแรงพบว่าภรรยาที่ถูกกระทำความรุนแรงให้ความหมายใน 3 ลักษณะคือ เป็นเวรกรรม เป็นการคุกคามความสุข และเป็นฝันร้ายในชีวิต

ความหมายแรกคือเป็นเวรกรรม เป็นผลมาจากความเชื่อทางศาสนาพุทธเกี่ยวกับเรื่องผลของการทำสิ่งที่ไม่ดีในชาติภพก่อนและต้องมาชดใช้ผลของการกระทำต่อมาในชาตินี้ ความเชื่อเช่นนี้ทำให้ภรรยาที่ถูกกระทำความรุนแรงเชื่อว่าไม่มีทางเลือกในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น จึงยอมรับการถูกทำร้ายร่างกายและอยู่ในวงจรของความรุนแรงต่อไป ความหมายที่สองคือเป็นการคุกคามความสุขในชีวิต เนื่องจากการถูกทำร้ายร่างกายเป็นสิ่งที่ติดอยู่ในใจมาตลอดตั้งแต่วันที่เกิดเหตุการณ์ ทำให้รู้สึกว่าชีวิตสมรสไม่มีความสุขเหมือนกับคู่สมรสอื่น สอดคล้องกับการศึกษาของกฤตยา แสวงเจริญ สมพร วัฒนนุกูลเกียรติ, นิลาวรรณ ฉันทะปรีดา, จิราวรรณ แท่นวัฒนกุล และภัณทิลา อิฐรัตน์. (2545) ที่พบว่าภรรยาที่ถูกทำร้ายร่างกายจะรู้สึกทุกข์ใจและไม่มีความสุขในชีวิตสมรส ความหมายที่สามคือภรรยาซึ่งถูกกระทำความรุนแรงให้ความหมายของการถูกทำร้ายร่างกายว่าเป็นฝันร้ายในชีวิต เนื่องจากผู้ถูกกระทำความรุนแรงคาดหวังว่าชีวิตคู่จะมีความสุข แต่เมื่อมีเหตุการณ์รุนแรงที่ไม่คาดคิดว่าจะเกิดขึ้นในชีวิต จึงให้ความหมายต่อการถูกกระทำรุนแรงนั้นว่าเป็นฝันร้ายที่เข้ามาในชีวิตและหวังว่าเหตุการณ์รุนแรงนั้นจะไม่เกิดขึ้นอีก

1.2 การให้ความหมายของการกระทำความรุนแรงตามประสบการณ์ของสามีที่กระทำความรุนแรงพบว่าสามีที่กระทำความรุนแรงให้ความหมาย 3 ลักษณะคือเป็นการกระทำที่ช่วยยุติเหตุการณ์ พฤติกรรมหรือความขัดแย้งที่เกิดขึ้น เป็นการอบรมสั่งสอนภรรยาและเป็นความลืมตัว ควบคุมอารมณ์ไม่ได้

ความหมายแรกคือเป็นการกระทำที่ช่วยยุติเหตุการณ์ พฤติกรรมหรือความขัดแย้งที่เกิดขึ้น ผู้กระทำความรุนแรงรับรู้ว่าการทำร้ายร่างกายภรรยาช่วยยุติการทะเลาะเบาะแว้งที่เกิดขึ้น โดยทำให้ภรรยาหยุดการแสดงพฤติกรรมที่ทำให้ผู้กระทำความรุนแรงรู้สึกโกรธหรือหงุดหงิดใจ เมื่อผู้กระทำความรุนแรงแสดงพฤติกรรมทำร้ายร่างกายภรรยาแล้วสามารถยุติปัญหาทะเลาะเบาะแว้งที่เกิดขึ้นได้ ผู้กระทำความรุนแรงจึงแสดงพฤติกรรมเช่นนี้ซ้ำอีกเมื่อเกิดปัญหาทะเลาะเบาะแว้งในครั้งต่อไป สอดคล้องกับแนวคิดของแบนดูรา (Bandura, 1998) ที่กล่าวว่าบุคคลเรียนรู้จากผลของการกระทำ ผลของการกระทำนั้นจะเป็นข้อมูลให้บุคคลจดจำและนำมาเป็นข้อมูลในการกำหนดพฤติกรรมของตนเอง การทำร้ายร่างกายภรรยาเพื่อยุติการขัดแย้งกันนี้เป็นการใช้ความรุนแรงระหว่างสามีภรรยาที่พบบ่อย โดยใช้อำนาจของฝ่ายชายควบคุมฝ่ายหญิงในสถานการณ์ที่เฉพาะเจาะจงสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่ง ซึ่งถือเป็นความรุนแรงระดับเล็กน้อย (Johnson & Ferraro, 2000) ความหมายที่สองคือเป็นการอบรมสั่งสอนภรรยาให้รู้สึกตัว ได้คิด หลาบจำและหยุดการกระทำหรือพฤติกรรมที่ทำให้ผู้กระทำความรุนแรงเกิดความหงุดหงิดใจ การให้ความหมายเช่นนี้แสดงให้เห็นว่าผู้กระทำความรุนแรงใช้อำนาจของเพศชายในการควบคุม

เพศหญิง แนวคิดในเรื่องบทบาทระหว่างเพศของชายและหญิง ซึ่งมีความเชื่อและค่านิยมว่าผู้ชายเป็นเพศที่มีพละ กำลังและอำนาจมากกว่าผู้หญิง ผู้ชายสามารถใช้อำนาจหรือใช้พละกำลังต่อผู้หญิงได้เพื่อให้ผู้หญิงยอมจำนน (McCubbin & Dahl, 1985 อ้างอิงจาก ปราณี วงษ์เทศ, 2544) ความหมายที่สามคือเป็นความลืมตัว ควบคุมอารมณ์ไม่ได้ ทั้งที่โดยแท้จริงแล้วรักภรรยาและไม่คิดจะทำร้ายร่างกายภรรยา ผู้กระทำความรุนแรง 1 รายให้ข้อมูลว่าสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ลืมตัวและควบคุมอารมณ์ไม่ได้คือการดื่มสุรา การให้ความหมายของการกระทำความรุนแรงตามประสบการณ์ของสามีที่กระทำความรุนแรงสอดคล้องกับแนวคิดวงจรของการกระทำความรุนแรง โดยพบว่าผู้กระทำความรุนแรงมีความตึงเครียด มีอารมณ์โกรธ ฉุนเฉียวต่อเหตุการณ์ขัดแย้งระหว่างกัน ทั้งสามีและภรรยาไม่สามารถพูดคุยสื่อสารกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้ผู้กระทำความรุนแรงมีอารมณ์โกรธมากขึ้น จนกระทั่งเกิดการทำร้ายร่างกายภรรยา ผู้กระทำความรุนแรงมักจะกล่าวโทษภรรยาว่าเป็นสาเหตุให้เกิดเหตุการณ์เช่นนี้ (Walker & Leonore, 1979 cited in Cycle of Violence by Domestic Violence Handbook, n.d.)

2. สาเหตุของการเกิดความรุนแรง

สาเหตุของการกระทำความรุนแรงพบว่าสาเหตุสำคัญคือการดื่มสุรา สอดคล้องกับการ ศึกษาของศิริเพชร ศิริวัฒนา (2538) ซึ่งพบว่าเหตุการณ์เฉพาะหน้าเหตุการณ์หนึ่งที่นำไปสู่การเกิดความรุนแรงคือการดื่มสุราของสามี การศึกษาของปัญชลี โชติคุต (2541) พบว่าปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการใช้ความรุนแรงคือการใช้แอลกอฮอล์และการศึกษาของมูลนิธิเพื่อนหญิง (2554) พบว่าปัจจัยหนึ่งที่เป็นสาเหตุให้เกิดการใช้ความรุนแรงในครอบครัวเกิดจากการดื่มสุรา บิดาที่ดื่มแอลกอฮอล์จะมีพฤติกรรมทำร้ายภรรยาและบุตร การดื่มแอลกอฮอล์จึงเป็นตัวแปรที่มีความ สัมพันธ์กับการเกิดความรุนแรงระหว่างสามีและภรรยาและเป็นตัวแปรหนึ่งที่สามารถทำนายการเกิดความรุนแรงได้ (พรเพ็ญ เพชรสุขศิริ, 2539; Rodrigues et al., 2001)

สาเหตุของความรุนแรงอีกสาเหตุหนึ่งคือพฤติกรรมด้านชู้สาวและนอกใจภรรยา พฤติกรรมดังกล่าวทำให้เกิดปัญหาสัมพันธภาพระหว่างสามีภรรยาตามมา สัมพันธภาพที่ดีระหว่างสามีภรรยาจะช่วยให้เกิดการสื่อสารที่ดีระหว่างกัน พฤติกรรมที่แสดงออกจึงเป็นไปในลักษณะเอื้ออาทร เมื่อเกิดปัญหาระหว่างกันก็สามารถพูดคุยทำความเข้าใจกันได้และไม่ใช้ความรุนแรงในการแก้ปัญหา (Carter et al., 1999) แต่ถ้าสัมพันธภาพระหว่างสามีภรรยาไม่ดีก็จะนำไปสู่ปัญหาความรุนแรงในครอบครัว สอดคล้องกับผลการศึกษาของดลยา หงษ์ทอง (2542) ที่พบว่าปัจจัยที่เป็นสาเหตุหนึ่งของการเกิดความรุนแรงในครอบครัวคือสัมพันธภาพระหว่างสามีภรรยาและการศึกษาของแม็คเนซี่ และคณะ (McKency et al., 1997) พบว่าสามีภรรยาที่มี

สัมพันธภาพที่ไม่ดีจะเกิดความรุนแรงในครอบครัวมากกว่าสามีภรรยาที่มีสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน

ปัญหาเศรษฐกิจของครอบครัวและปัญหาการพนันมักจะเกิดขึ้นในครอบครัวที่มีฐานะค่อนข้างต่ำ ความเชื่อของสังคมโดยส่วนใหญ่เชื่อว่าปัญหาความรุนแรงในครอบครัวเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นในครอบครัวที่มีฐานะยากจน การศึกษาวิจัยพบว่าฐานะทางเศรษฐกิจมีความสัมพันธ์และไม่มีความสัมพันธ์กับการเกิดความรุนแรงในครอบครัว แต่มีแนวโน้มว่าครอบครัวที่มีรายได้ต่ำจะเกิดความรุนแรงมากกว่าครอบครัวที่มีรายได้สูง เพราะรายได้เป็นตัวบ่งชี้ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว ครอบครัวที่มีรายได้น้อยจึงอาจเกิดความตึงเครียดและต้องขวนขวายหาปัจจัยในการดำรงชีวิต ดังนั้นฐานะทางเศรษฐกิจจึงน่าจะเป็นปัจจัยหนึ่งซึ่งเป็นสาเหตุให้เกิดความรุนแรงในครอบครัวได้ (เหมะวรรณ เหมะนัด, 2533) การศึกษาของพรเพ็ญ เพชรสุขศิริ (2539) พบว่าความตึงเครียดในครอบครัวมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการเกิดความรุนแรงในครอบครัว เช่น การไม่มีงานทำ การมีปัญหาด้านเศรษฐกิจ ครอบครัวที่มีความเครียดสูงจะมีการยอมรับความรุนแรงในครอบครัวมากยิ่งขึ้น ทำให้ระดับความรุนแรงในครอบครัวมากขึ้นและมีความก้าวร้าวมากขึ้น การโต้เถียง ว่ากล่าวของภรรยาทำให้สามีรู้สึกโกรธ โมโหและเกิดการทะเลาะเบาะแว้งจนนำไป สู่การทำร้ายร่างกายตามมา การโต้เถียงและการบ่นของภรรยาเกิดเมื่อมีเหตุการณ์ขัดแย้งระหว่างกัน แสดงถึงการสื่อสารระหว่างสามีและภรรยาที่ไม่มีประสิทธิภาพ เกิดการโต้เถียงและใช้อารมณ์เข้าหากัน ลุกลามเป็นปัญหารุนแรงและเรื้อรังตามมา

3. รูปแบบความรุนแรง

การกระทำความรุนแรงมี 2 ลักษณะคือการใช้อวัยวะของร่างกาย ทุบตี ตบ ฟาด ผลัก เตะ ต่อย ถีบภรรยาและการใช้อาวุธ อุปกรณ์ที่ใกล้มือทำร้ายภรรยา สอดคล้องกับการศึกษาของวัลลภ ตังคณานุรักษ์ (2544) ที่ศึกษาการกระทำความรุนแรงของสามีว่าเหตุการณ์ความรุนแรงที่พบบ่อยคือการทำร้ายร่างกายด้วยการตีด้วยมือหรือเตะด้วยเท้า รวมทั้งใช้สิ่งของใกล้ตัวทำร้าย และการศึกษาของกฤตยา อาชวนิชกุล และคณะ (2546) ที่พบว่าภรรยาที่ถูกสามีทำร้ายร่างกายส่วนใหญ่เป็นการกระทำความรุนแรงในระดับปานกลาง ได้แก่ การถูกตบหน้า ถูกผลักและถูกขว้างของใส่ ถ้าพิจารณาตามแนวคิดวงล้อความรุนแรง (Eisenstat, 1995, p. 473) พบว่าการใช้อำนาจและการควบคุมของผู้ให้ข้อมูลเป็นไปใน 3 ลักษณะคือการคุกคาม การบีบคั้นทางอารมณ์และการไม่รับผิดชอบต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น พฤติกรรมที่แสดงถึงการคุกคาม ได้แก่ การใช้สายตากิริยาที่คุกคามภรรยาและการทำร้าย ร่างกายภรรยาด้วยการกระแทก ขว้างปาสิ่งของพฤติกรรมที่แสดงถึงการบีบคั้นทางอารมณ์ ได้แก่ การดูถูกเหยียดหยามภรรยา และเรียกชื่อแทนตัวภรรยาด้วยถ้อยคำที่ไม่เหมาะสม ทำให้ภรรยา รู้สึกว่าตนเองผิดพลาดและโทษว่าตนเองเป็นต้นเหตุของ

ความผิดพลาดที่เกิดขึ้น พฤติกรรมที่แสดงถึงการไม่รับผิดชอบต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ได้แก่ การกล่าวโทษว่าความขัดแย้งที่เกิดขึ้นเป็นความผิดของภรรยา ถ้าเกิดการทุบตีภรรยาก็จะโทษว่าเป็นความผิดของภรรยา ไม่แสดงความวิตกกังวลต่อเหตุการณ์ที่ตนเองเป็นผู้ก่อขึ้น

4. ผลกระทบของความรุนแรง

ภรรยาที่ถูกกระทำความรุนแรงรับรู้ผลกระทบของความรุนแรงต่อร่างกายคือทำให้ได้รับบาดเจ็บเช่น มีบาดแผล ฟกช้ำ กระดูกหัก ซึ่งเป็นผลกระทบที่ก่อให้เกิดบาดเจ็บในระดับเล็กน้อยจนถึงปานกลาง เมื่อเกิดการบาดเจ็บผู้ถูกกระทำความรุนแรงส่วนใหญ่จะดูรักษาตนเอง มีบางรายที่ถูกทำร้ายจนกระดูกหักจึงไปรับการรักษาที่โรงพยาบาล ผลกระทบอีกด้านหนึ่งคือผลกระทบด้านจิตสังคม โดยก่อให้เกิดความรู้สึกน้อยใจ เสียใจ อับอาย ไร้คุณค่า หวาดกลัว หวาดระแวง เครียด โกรธแค้น สับสน ขาดความเชื่อมั่นในตนเองและขาดที่พึ่ง สอดคล้องกับการวิจัยของบุศรินทร์ คล่องพยาบาล (2542) รุ่งรัตน์ เพิ่มเกียรติขจรและรณชัย คงสกนธ์ (2549) และนิจวรรณ วีรวัฒโนดม (2540) ซึ่งพบว่าผลของการถูกสามีทำร้ายร่างกาย ทำให้ผู้ถูกกระทำความรุนแรงเกิดความวิตกกังวล เครียด นอนไม่หลับ ทุกข์ใจ รู้สึกไร้ค่า ซึมเศร้า ผลกระทบด้านร่างกายนี้อาจส่งผลย้อนกลับไปยังสู่สุขภาพร่างกาย ก่อให้เกิดความเจ็บป่วยต่าง ๆ ตามมา เช่นมีอาการเจ็บป่วยเรื้อรังโดยไม่ทราบสาเหตุหรือก่อให้เกิดอาการเจ็บป่วยเฉียบพลันได้ ความรู้สึกโกรธแค้น รู้สึกว่าถูกทรยศ หวาดกลัว หวาดระแวง เครียดเป็นอาการของความเครียดหลังเกิดเหตุการณ์สะเทือนใจ (Posttraumatic Stress Disorder) (Bohn & Holz, 1996; Silva, McFarlane, Soeken, Parker, & Reel, 1997) ซึ่งเป็นความรู้สึกที่พบได้ในบุคคลทั่วไปที่ประสบเหตุการณ์ร้ายแรงและกระทบกระเทือนจิตใจ อาจมีอาการหวาดผวา ฝันร้าย มีภาพเหตุการณ์เกิดขึ้นในใจ บางคนพยายามจะลืมเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ไม่พูดถึงและหลบเลี่ยงเหตุการณ์ มีการศึกษาพบว่าความรู้สึกผิดและอับอายที่การถูกสามีทำร้ายจะพัฒนาไปสู่การเกิดอาการเครียดหลังเหตุการณ์สะเทือนใจได้ สตรีที่ถูกกระทำความรุนแรงมาเป็นเวลานานจะเกิดบาดแผลในจิตใจ มีอาการถดถอยทางจิตใจเหมือนเด็ก เช่น อ่อนแอ พ่ายแพ้ ถือเอาความพอใจของตนเองก่อนและเลียนแบบความก้าวร้าว ซึ่งฟรอยด์เรียกว่าพยาธิสภาพที่ได้รับการถ่ายโอน ทำให้สตรีที่ถูกกระทำความรุนแรงเลียนแบบพฤติกรรมก้าวร้าวจากสามีมาสู่ตนเอง บุตรและบุคคลใกล้ชิด

ความรู้สึกอย่างหนึ่งของภรรยาที่ถูกกระทำความรุนแรงคืออับอาย ซึ่งเกิดจากหลายสาเหตุ ได้แก่ อับอายพฤติกรรมของสามี อับอายว่าตนเองไม่สามารถปกป้องตนเองได้และต้องอดทนอยู่ในวงจรแห่งความรุนแรงต่อไป ความอับอายเป็นความรู้สึกที่เกิดขึ้นได้บ่อยในผู้หญิงที่ถูกกระทำความรุนแรง ส่วนใหญ่มีสาเหตุมาจากการโทษตนเองหรือรู้สึกผิด ทำให้สูญเสีย

ความมั่นใจในตนเอง (Chandler, 1988 cited in Frieze & Brown, 1989; วีรีภรณ์ ชัยเศรษฐสัมพันธ์, 2543) สิ่งเหล่านี้มีผลมาจากบทบาทเพศชายและหญิงที่แตกต่างกันในสังคม สอดคล้องกับการศึกษาของซาเม็น (Samen, 1997) ที่ศึกษาในสตรีชาวกัมพูชาที่ถูกทำทารุณกรรมจากสามี พบว่าสตรีที่ถูกทารุณกรรมจากสามีหรือหย่าร้างกับสามีจะรู้สึกอับอายมากที่สุด

ผลกระทบด้านสัมพันธภาพกับสมาชิกในครอบครัวเป็นผลกระทบที่ภรรยาที่ถูกกระทำรุนแรงและสามีที่กระทำรุนแรงให้ข้อมูลตรงกันว่าเหตุการณ์ความรุนแรงที่เกิดขึ้นทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างสามีภรรยาเป็นไปในทางไม่ดีเท่าที่ควร ภรรยารู้สึกเกลียดชัง หมดความรักใคร่ในตัวสามี บางรายถึงกับทำให้ความรู้สึกทางเพศลดน้อยลง ด้านสามีเกิดความรู้สึกระแวงภรรยา รวมทั้งบุตรมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อบิดาที่ทำร้ายมารดา ทำให้บุตรไม่เข้าใกล้บิดา ครอบครัวที่เกิดความรุนแรงจะไม่สามารถทำหน้าที่ของครอบครัวได้ตามปกติเพราะสัมพันธภาพระหว่างสมาชิกในครอบครัวถูกทำลาย บุคคลที่เป็นหลักของครอบครัวคือสามีและภรรยาไม่สามารถทำหน้าที่ของตนเองได้ ครอบครัวไม่มีความสุข ขาดความรักความไว้วางใจที่มีต่อกัน ผลกระทบของเหตุการณ์ความรุนแรงที่ส่งผลต่อสภาพจิตใจของภรรยาที่ถูกกระทำความรุนแรง ทำให้อารมณ์แปรปรวนและไม่มั่นคง มีผลต่อการติดต่อ สื่อสารกับบุคคลใกล้ชิด อาจทำให้มีปัญหาความสัมพันธ์กับสมาชิกในครอบครัวหรือบุคคลรอบข้าง อาจส่งผลให้เกิดการใช้ความรุนแรงในครอบครัวมากขึ้นเป็นวงจรต่อเนื่องกันไป กมลพร แพทย์ชีพ (2542) พบว่าสตรีที่ถูกสามีทำร้ายร่างกายหรือจิตใจจะมีความวิตกกังวลสูง มีผลต่อสมาธิและการตัดสินใจส่งผลต่อการทำงาน โดยเฉพาะงานที่ต้องใช้ความคิด ความจำและสมาธิสูง เกิดความผิดพลาดในการทำงาน ประสิทธิภาพในการทำงานลดลง มีการศึกษาพบว่าครอบครัวที่เกิดความรุนแรงจะเกิดปัญหาครอบครัว แตกแยก บุตรติดการพนัน ใช้ยาเสพติด หนีออกจากบ้าน ถูกดำเนินคดี ทำให้สมาชิกในครอบครัวบาดเจ็บ พิการหรือเสียชีวิต ทำให้ครอบครัวมีปัญหาทางเศรษฐกิจ เนื่องจากผู้ถูกกระทำความรุนแรงไม่สามารถออกไปทำงานได้ตามปกติ ขาดงานบ่อย ๆ (รุ่งรัตน์ เพิ่มเกียรติขจร และรณชัย คงสกนธ์, 2549, หน้า 84-91) นอกจากนี้ความรุนแรงในครอบครัวยังส่งผลต่อการเจริญเติบโตของเด็ก มีการสำรวจพบว่าสตรีที่ถูกกระทำความรุนแรง 4 ใน 5 คนจะถูกทำร้ายร่างกายขณะที่มีบุตรยังเล็กและร้อยละ 53 ของสตรีที่ถูกทำร้ายร่างกาย บุตรก็จะถูกทำร้ายร่างกายด้วย ดังนั้นเมื่อเกิดความรุนแรงในครอบครัวก็อาจส่งผลให้เด็กถูกทำร้ายโดยตรงหรือเป็นผู้พบเห็นเหตุการณ์ความรุนแรงในครอบครัว เด็กที่อยู่ในครอบครัวที่มีความรุนแรงจะมีพฤติกรรม อารมณ์ สังคมและสติปัญญาแตกต่างจากเด็กที่อยู่ในครอบครัวที่ไม่มีความรุนแรง โดยเด็กที่อยู่ในครอบครัวที่มีความรุนแรงจะมีพฤติกรรมก้าวร้าว ซึมเศร้า หวาดกลัวอย่างไม่มีเหตุผล นอนไม่หลับ ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองลดลง ผลการเรียน

ไม่ดี ทักษะการแก้ปัญหาไม่ดี รู้สึกไม่ไว้วางใจผู้อื่น บางครั้งอาจเกิดภาวะเครียดจากการถูกทำร้ายอย่างรุนแรง (Posttraumatic Stress Syndrome) และยังส่งผลต่อเนื่องไปจนเด็กเติบโตเป็นผู้ใหญ่ โดยพบว่าเมื่อเด็กเติบโตเป็นผู้ใหญ่ก็จะมีอาการซึมเศร้า ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองลดลง เมื่อมีครอบครัวก็จะเป็นผู้กระทำความรุนแรงกับผู้อื่นหรือมีพฤติกรรมที่เสี่ยงต่อการเป็นอาชญากร (Carter et al., 1999, pp. 4-20; Fantuzzo & Mohr, 1999, pp. 21-32; Humphreys & Mullender, 2007, pp. 13-14)

5. วิธีการจัดการกับปัญหาความรุนแรง

ภรรยาที่ถูกกระทำความรุนแรงมีวิธีการจัดการกับปัญหาความรุนแรงที่เกิดขึ้นแตกต่างกันไป แต่ภรรยาที่ถูกกระทำความรุนแรงทุกคนจะใช้วิธีการจัดการกับปัญหามากกว่าหนึ่งวิธี วิธีการจัดการกับปัญหาที่ใช้มากที่สุดคือการจัดการด้านอารมณ์เพื่อลดความตึงเครียดทางอารมณ์ การตอบสนองด้านอารมณ์ที่ผู้ถูกกระทำความรุนแรงใช้คือการร้องไห้ การหลีกเลี่ยงไม่โต้ตอบ การวางเฉย ยอมรับและให้อภัยสามี การคิดในเชิงบวก การหาสิ่งยึดเหนี่ยวในการดำเนินชีวิต วิธีการจัดการปัญหาความรุนแรงของผู้ถูกกระทำความรุนแรงดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดของลาซารัสและโฟล์คแมน (Lazalus & Folkman, 1984) ที่กล่าวว่าบุคคลจะจัดการกับปัญหา 2 ลักษณะคือการจัดการกับอารมณ์และการมุ่งแก้ปัญหา การจัดการกับอารมณ์เป็นวิธีที่บุคคลใช้มากที่สุดเมื่อประเมินว่าตนเองไม่สามารถควบคุมสถานการณ์ที่เกิดขึ้นได้ ผู้ถูกกระทำความรุนแรงเมื่ออยู่ในสถานการณ์ของความรุนแรงและถูกทำร้ายร่างกายจะรู้สึกว่า ตนเองไม่สามารถต่อสู้กับสามีได้เพราะอ่อนแอกว่าและอยู่ใต้อำนาจของสามี วิธีการจัดการกับปัญหาของความรุนแรงของผู้ถูกกระทำมีทั้งในลักษณะของการอดทน ยอมรับสภาพที่เกิดขึ้น พยายามหาสิ่งยึดเหนี่ยวหรือหาวิธีคิดในเชิงบวกเพื่อช่วยให้สามารถเผชิญกับปัญหาที่เกิดขึ้นต่อไปได้ มีภรรยาที่ถูกกระทำความรุนแรงบางรายที่เลือกใช้วิธีโต้ตอบสามีแบบตาต่อตา ฟันต่อฟันหรือหาวิธีการแก้ไขปัญหาโดยการแสวงหาความช่วยเหลือจากบุคคลอื่น วิธีการจัดการปัญหาความรุนแรงของผู้ถูกกระทำความรุนแรงแต่ละคนจะแตกต่างกันไปตามบุคลิกภาพและการรับรู้ของบุคคล สอดคล้องกับการศึกษาของฟาวท์ (Pfouta, 1998 cited in Wiehe, 1998) ที่พบว่าการรับรู้และตอบสนองของสตรีที่ถูกสามีทำร้ายมี 4 ลักษณะคือ การกล่าวโทษตนเอง มักจะพบในสตรีที่มีการศึกษาน้อย ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง การโต้ตอบความรุนแรงด้วยความรุนแรง การให้คุณค่าของการแยกทางมากกว่าการใช้ชีวิตคู่ร่วมกันต่อไปและการอดทนกับปัญหาความรุนแรงที่เกิดขึ้น ผู้ถูกกระทำความรุนแรงส่วนใหญ่ในการวิจัยครั้งนี้เลือกใช้การกล่าวโทษตนเองและการอดทนกับปัญหาความรุนแรงที่เกิดขึ้น เนื่องจากกลุ่มผู้ถูกกระทำความรุนแรงส่วนใหญ่มีการศึกษาและรายได้ค่อนข้างต่ำ

ขาดความเชื่อมั่นในหน้าที่การงานและจำเป็นต้องพึ่งพาสามี ไม่สามารถจัดการกับปัญหาต่าง ๆ ได้อย่างเด็ดขาด จึงจำเป็นต้องยอมรับกับสภาพที่เกิดขึ้นต่อไป วิธีการจัดการกับปัญหาของผู้ถูกกระทำความรุนแรงเช่นนี้สอดคล้องกับการศึกษาของกฤตยา อาชวนิจกุล (2544) ซึ่งพบว่า ผู้หญิงมีวิธีการจัดการกับปัญหาความรุนแรงในชีวิตสมรสที่หลากหลาย ทั้งการต่อสู้กลับ การขอความช่วยเหลือจากบุคคลอื่นหรือการหลีกเลี่ยงหนีปัญหาและการศึกษาของกฤตยา แสวงเจริญและคณะ (2546) ซึ่งพบว่าวิธีการจัดการปัญหาของภรรยาที่ถูกสามีทำร้ายร่างกายคือพยายามระงับอารมณ์ พูดคุยปรึกษากับสามี ปฏิเสธการเกิดขึ้นของปัญหา

การยอมรับและให้อภัยสามีเป็นวิธีการจัดการกับปัญหาของภรรยาที่ถูกกระทำความรุนแรงนำมาใช้ โดยมีสาเหตุมาจากความรักที่ยังมีต่อสามี จึงยอมรับและอดทนเพื่อรักษาชีวิตสมรสไว้ โดยหวังว่าสามีจะสำนึกผิดและแก้ไข ไม่กระทำความรุนแรงอีก ความคิดเช่นนี้จะทำให้สตรีอยู่ในวงจรความรุนแรงต่อไป ภรรยาที่ถูกกระทำความรุนแรงส่วนใหญ่อดทนที่จะทนต่อปัญหาความรุนแรงต่อไปโดยใช้สิ่งยึดเหนี่ยวจิตใจเป็นหลักในการเผชิญกับปัญหา สิ่งยึดเหนี่ยวที่ผู้ถูกกระทำความรุนแรงใช้มากที่สุดคือบุตร สิ่งเหล่านี้ได้รับอิทธิพลมาจากความคิดและการขัดเกลาทางสังคมและบทบาททางเพศที่แตกต่างกัน กล่าวคือผู้หญิงต้องทำหน้าที่ของมารดาที่ดี รับผิดชอบต่อครอบครัวและเลี้ยงดูบุตร ในขณะที่ผู้ชายไม่จำเป็นต้องเป็นผู้เลี้ยงดูบุตรเมื่อหย่าร้าง แต่ผู้หญิงต้องเป็นผู้เลี้ยงดูบุตรเมื่อผู้ชายไม่รับผิดชอบ ซึ่งแตกต่างจากสังคมตะวันตกที่ผู้ชายต้องรับผิดชอบการเลี้ยงดูบุตรเมื่อหย่าร้างและมีการบังคับใช้กฎหมายอย่างเป็นรูปธรรม ผู้หญิงจึงต้องอดทนอยู่กับสามีเพราะต้องพึ่งพาอาศัยกันในการเลี้ยงดูบุตร ไม่ต้องการให้บุตรอยู่ในครอบครัวที่แตกแยก สอดคล้องกับการศึกษาของโชติมา กาญจนกุล (2540) ที่พบว่าผู้หญิงที่ถูกสามีทำร้ายจะพยายามจัดการยุติปัญหาด้วยวิธีการแตกต่างกันเช่น วิธีการหนึ่งที่ใช้คือการอดทนอยู่กับสามีเพื่อหาทางปกป้องบุตรเพราะเป็นห่วงบุตร มีผู้หญิงส่วนน้อยมากที่ทิ้งบุตรไว้กับสามีและหลบหนีออกจากเหตุการณ์ไปตามลำพัง

สำหรับการหาวิธีการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นนั้นภรรยาที่ถูกกระทำความรุนแรงจะพยายามแสวงหาความช่วยเหลือจากญาติพี่น้องหรือตำรวจและการดูแลรักษาตนเองจากการถูกทำร้ายร่างกาย บุคคลที่ภรรยาที่ถูกกระทำความรุนแรงแสวงหาความช่วยเหลือได้แก่ญาติพี่น้อง เพื่อพูดคุยระบายความรู้สึกและปรึกษาปัญหาที่ถูกสามีทำร้ายร่างกาย การไปขอความช่วยเหลือจากตำรวจก็เพื่อไกล่เกลี่ยหรือแจ้งความไว้เป็นหลักฐานว่าถูกสามีทำร้ายร่างกาย การดูแลรักษาตนเองจากการถูกทำร้ายร่างกายของภรรยาที่ถูกกระทำความรุนแรงส่วนใหญ่จะดูแลรักษาตนเองก่อน สอดคล้องกับการศึกษาของ ศรีพิชญาการ (Sripichykan, 1999) ที่พบว่าสตรีที่ถูกสามีทำร้าย

จะมารับบริการเฉพาะเมื่อถูกทำร้ายร่างกายในระดับรุนแรงเท่านั้น เนื่องจากอับอายต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น

สามีที่กระทำความรุนแรงมีวิธีการจัดการกับปัญหาใน 2 ลักษณะเช่นเดียวกันกับภรรยาที่ถูกกระทำความรุนแรง แต่วิธีการจัดการกับปัญหาของสามีผู้กระทำความรุนแรงคือการยอมโดยหลีกเลี่ยงออกจากเหตุการณ์ความรุนแรงที่เกิดขึ้นเพื่อไม่ให้สถานการณ์รุนแรงมากยิ่งขึ้นและใช้วิธีการพูดคุยกับภรรยาเพื่อหาข้อยุติปัญหาและใช้วิธีการเอาชนะเพื่อให้เหตุการณ์ความรุนแรงสิ้นสุดลงด้วยการทำร้ายร่างกายภรรยา การยอมโดยหลีกเลี่ยงออกจากเหตุการณ์รุนแรงและการพูดคุยกับภรรยาเพื่อหาข้อยุติ เป็นวิธีการจัดการกับปัญหาในลักษณะการจัดการทางอารมณ์ด้วยการหลีกเลี่ยงและมุ่งแก้ปัญหาด้วยการพูดคุยกับภรรยาเพื่อหาข้อยุติความทะเลาะเบาะแว้ง (Lazalus & Folkman, 1984) สอดคล้องกับการศึกษาของบุศรินทร์ คล่องพยาบาล (2542) ซึ่งศึกษาพบว่าสามีที่ทำร้ายร่างกายภรรยามีวิธีการจัดการกับปัญหาความรุนแรงด้วยวิธีการพูดคุยทำความเข้าใจกับภรรยาเพื่อหาสาเหตุและแนวทางการร่วมกัน ส่วนการจัดการด้านอารมณ์ของสามีคือพยายามหาทางแก้ปัญหาด้วยตนเองก่อน พยายามนิ่งเงียบ ไม่โวยวายหรือหลีกเลี่ยงจากสถานการณ์ที่เกิดปัญหา

จากผลการวิจัยครั้งนี้พบว่าผู้กระทำความรุนแรงและผู้ถูกกระทำความรุนแรงมีการจัดการกับปัญหาความรุนแรงที่แตกต่างกัน โดยผู้กระทำความรุนแรงจะใช้วิธีการจัดการกับปัญหาในลักษณะของการมุ่งแก้ปัญหาก่อน ซึ่งเป็นวิธีการจัดการปัญหาทางด้านบวก แต่ผู้ถูกกระทำความรุนแรงจะใช้วิธีการจัดการกับอารมณ์ตนเองก่อนเป็นส่วนใหญ่ วิธีการจัดการกับปัญหาที่แตกต่างกันนี้ขึ้นกับบุคลิกภาพและตามการรับรู้ต่อเหตุการณ์ที่เกิดของผู้ถูกกระทำความรุนแรงและผู้กระทำความรุนแรง

ข้อเสนอแนะ

1. ด้านการปฏิบัติการพยาบาล

1.1 บุคลากรสุขภาพและพยาบาลที่ให้บริการแก่สตรีควรให้ความสนใจเกี่ยวกับปัญหาความรุนแรงในครอบครัว ประเมินปัญหาและการรับรู้ของผู้รับบริการต่อความรุนแรงที่เกิดขึ้น โดยเฉพาะผลกระทบของความรุนแรงต่อผู้ถูกกระทำในด้านจิตใจเพราะเป็นผลกระทบที่พบว่าเกิดขึ้นในผู้ให้ข้อมูลทุกราย

1.2 จัดระบบส่งต่อหรือจัดตั้งศูนย์ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับปัญหาความรุนแรงในหน่วยบริการและประชาสัมพันธ์ให้ผู้รับบริการทั่วไปทราบ เพื่อเป็นช่องทางให้ผู้รับบริการที่มีปัญหา

ความรุนแรงในครอบครัวได้มีแหล่งให้การสนับสนุนช่วยเหลือ

1.3 อบรมเจ้าหน้าที่ด้านสุขภาพให้มีความรู้และทักษะในการให้การดูแลผู้รับบริการที่ได้รับการกระทำความรุนแรง โดยเฉพาะทักษะในการให้คำปรึกษาแก่ผู้รับบริการและความรู้ด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

1.4 ใช้ประโยชน์จากชุมชนในการเป็นเครือข่ายป้องกันปัญหาความรุนแรงในครอบครัว โดยให้ความรู้แก่ชุมชนเกี่ยวกับปัญหาความรุนแรงในครอบครัวและจัดตั้งกลุ่มหรือองค์กรสตรีในชุมชนเพื่อช่วยเหลือในการป้องกันและแก้ไขปัญหาความรุนแรงในครอบครัว

2. ด้านการศึกษา

การจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ควรเพิ่มเนื้อหาการสอนเกี่ยวกับความรุนแรงในครอบครัวในประเด็นเกี่ยวกับความแตกต่างระหว่างบทบาทเพศชายและหญิง เพื่อให้นักศึกษามีความเข้าใจและตระหนักถึงความสำคัญของความแตกต่างระหว่างบทบาทเพศชายและหญิงกับปัญหาความรุนแรงในครอบครัวมากยิ่งขึ้น

ข้อจำกัดของการวิจัย

1. การวิจัยในครั้งนี้เก็บรวบรวมข้อมูลจากสามีและภรรยาที่ไม่ใช่คู่เดียวกัน ทำให้การศึกษาการรับรู้ต่อปัญหาความรุนแรงของผู้กระทำความรุนแรงและผู้ถูกกระทำความรุนแรงไม่สามารถแสดงความสัมพันธ์ของการรับรู้ต่อปัญหาความรุนแรงระหว่างคู่สามีภรรยาที่มีปัญหาความรุนแรงแต่ละคู่ได้

2. การรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้เป็นการเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลเพียงกลุ่มเดียว จึงอาจจะยังไม่เป็นตัวแทนที่ดีของประชากรทั้งหมด

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ทำการศึกษาในกลุ่มตัวอย่างที่เป็นคู่สามีภรรยาซึ่งมีปัญหาความรุนแรงในครอบครัว เพื่อให้ได้ข้อมูลจากทั้งฝ่ายที่ถูกกระทำความรุนแรงและผู้กระทำความรุนแรงในเชิงลึก ช่วยให้ทราบถึงแบบแผน กระบวนการของการเกิดความรุนแรงที่ชัดเจนมากขึ้น

2. ทำการศึกษาในเชิงเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่จดทะเบียนสมรสและกลุ่มที่ไม่จดทะเบียนสมรส กลุ่มที่มีฐานะทางเศรษฐกิจแตกต่างกัน ว่ามีกระบวนการเกิดความรุนแรงแตกต่างกันหรือไม่อย่างไร

มหาวิทยาลัยบูรพา Burapha University